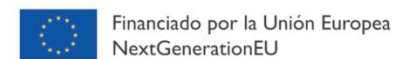

DRETS D'AUTORIA

27 D'ABRIL

ASSESSORIES PDC

LLORENÇ SORIANO PEÑAS
Assessor PDE

ÍNDEX

1. Introducció
2. Propietat intel·lectual
3. Tipus de drets
4. Drets d'explotació
5. Durada de la propietat intel·lectual. Domini públic
6. Excepcions o límits als drets d'autoria
7. Utilització de recursos en classe. Recomanacions
8. Llicència Creative Commons
9. Casos pràctics sobre drets d'autoria

1.INTRODUCCIÓ. Quan apareix el **copyright**?

El 1710 s'aprova a Gran Bretanya ***l'Estatut de la Reina Anne***, la primera norma legal que va reconèixer el que es coneix en el dret anglosaxó com a copyright.

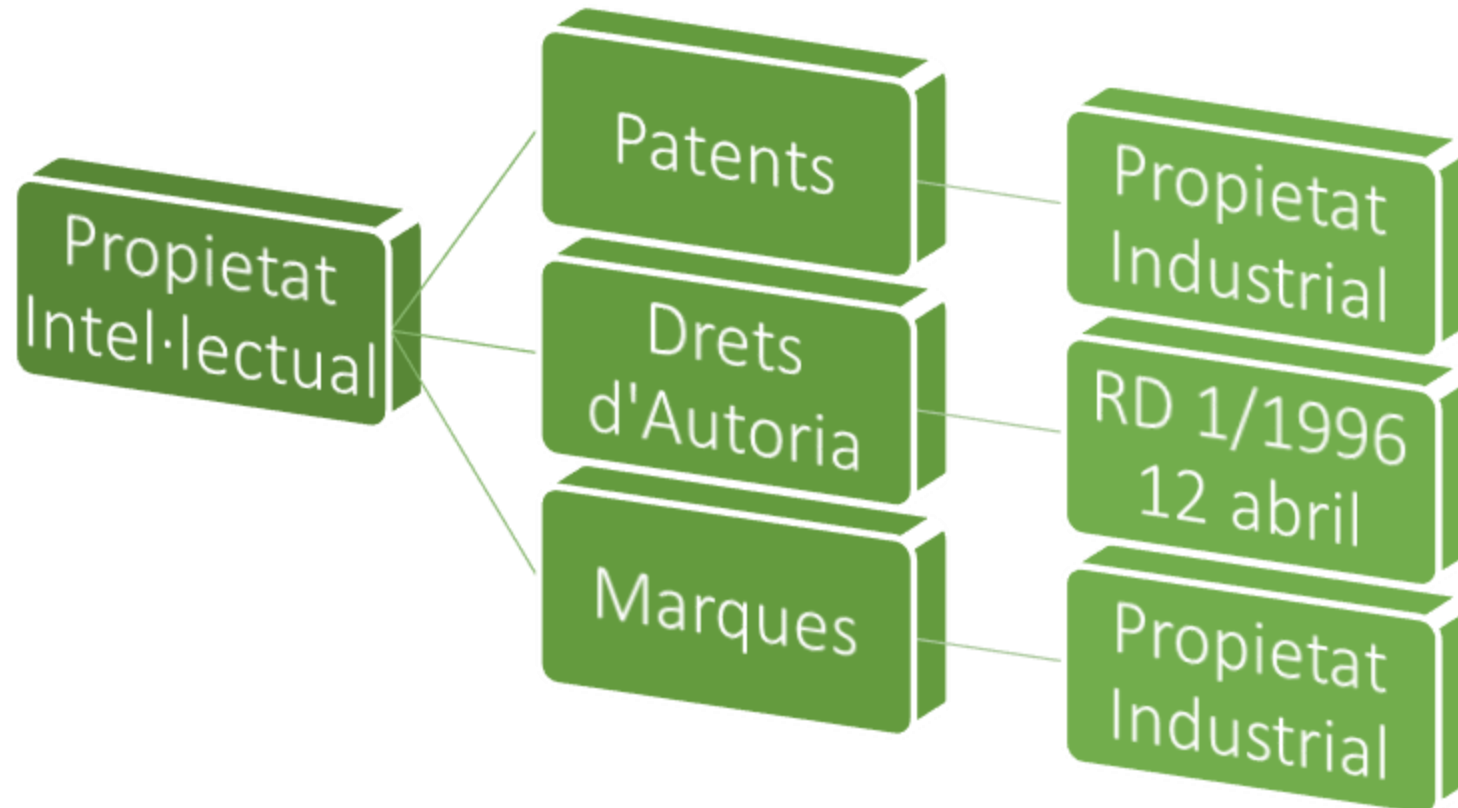

La legislació, pensada només per a obres escrites, va anar estenent-se per tots els països i evolucionant fins a l'actualitat, on es pot protegir qualsevol creació original.

Autoria: British Government

Copyright (both normal and Crown Copyright) has expired.

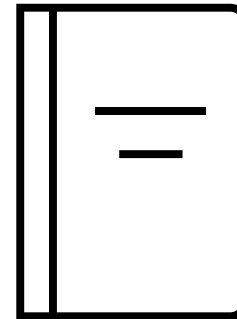
1.INTRODUCCIÓ. Què és la *propietat intel·lectual* ?

1.INTRODUCCIÓ. Quina és la diferència de la *propietat intel·lectual* front a altres propietats?

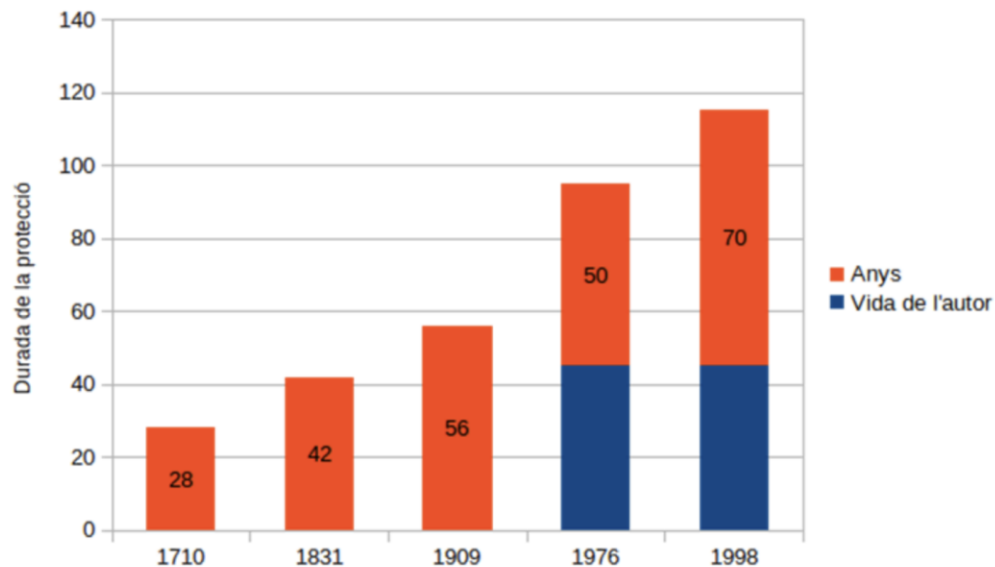
Es transmet per compravenda
o s'hereta al llarg del temps

Després d'alguns anys de la creació de
l'obra, aquesta passa al domini públic.

Preval el dret d'accés a la cultura i el
coneixement

1.INTRODUCCIÓ. Per quins motius existeix la *propietat intel·lectual* ?

Imatge 2: Evolució de la protecció dels drets d'autor. Font: ¡Copiad, malditos!

Per dues raons bàsiques:

1. Just reconeixement de l'autoria de l'obra.
2. És la millor manera d'incentivar la creació.

[2] Evolució de la duració de la propietat intel·lectual. Font <http://copiadmalditos.net/> (Documental min 6:45 a 9:41)

1.INTRODUCCIÓ. Són importants els *drets d'autoria* en un entorn docent relacionat amb les TIC?

≡ EL PAÍS CULTURA

La Autónoma de Barcelona, condenada por piratería

Un juzgado obliga a la universidad a retirar de su web los archivos consultados por los alumnos

DANIEL VERDÚ Madrid · 7 MAY 2013 · 00:03 CEST

elPeriódico EDICIÓN CATALUNYA
EDICIÓN GLOBAL

SOCIEDAD

La UAB deberá abonar 3 millones euros por vulnerar derechos de propiedad intelectual

La sentencia obliga a retirar de su campus virtual los textos que, de forma parcial y en ocasiones total, ofrece a los alumnos para su descarga directa

EFE / BARCELONA
Martes, 04/11/2014 | Actualizado a las 17:07 CET

≡ EL PAÍS CATALUÑA

EDUCACIÓN >

La UB es multada por violar los derechos de autor en su campus virtual

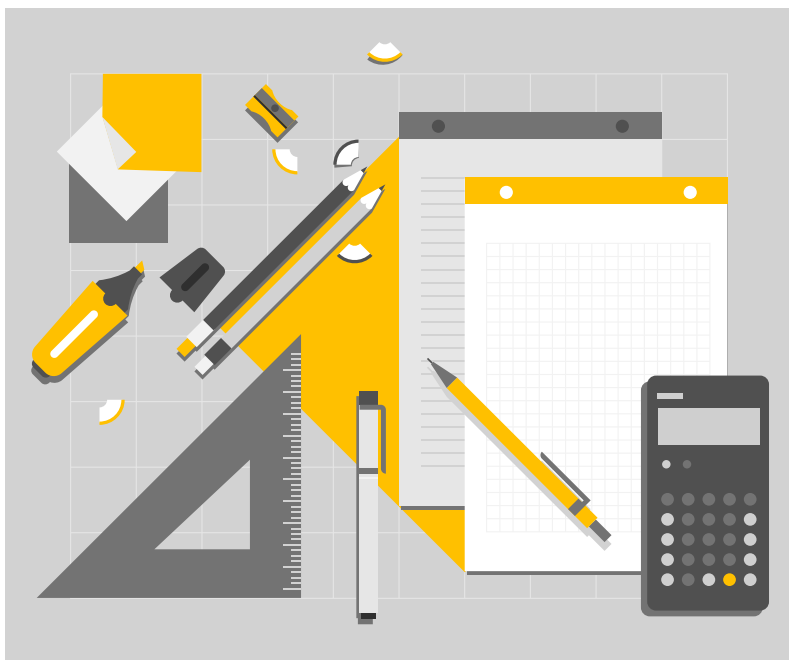
Es la segunda sentencia contra una universidad catalana por vulnerar la propiedad intelectual en sus campus virtual

- Els exemples demostren que si un contingut està accessible a Internet, no significa que tinguem llibertat per a copiar-lo i utilitzar-lo.
- Els pròxims podríem ser nosaltres?
- Estem en un període en que les formes de creació i distribució de continguts estan canviant: *Creative Commons, Copyleft, Cultura Lliure,...*

2.PROPIETAT INTEL·LECTUAL. Què entenem hui per *propietat intel·lectual* ?

- ❖ La **propietat intel·lectual** és un dret sobre les obres literàries, artístiques o científiques. Pot ser diferent segons la legislació de cada país, així, en els països anglosaxons inclou també les patents i les marques.
- ❖ La **propietat intel·lectual** és el conjunt de drets que corresponen als autors i a altres titulars (artistes, productors, organismes de radiodifusió...) pel que fa a les obres i prestacions de creació pròpia. (segons la legislació espanyola)

2. PROPIETAT INTEL·LECTUAL. Qui són *els autors i les autores*?

Autora o autor és la persona NATURAL que crea alguna obra literària, artística o científica, i, apareix en l'obra amb el seu **nom, signatura o signe** que l'identifique.

La **propietat intel·lectual** correspon a l'autora o l'autor per l'únic fet de ser la seua creació.

IMPORTANT: Qualsevol obra publicada en qualsevol lloc té tots els drets reservats, encara que no s'hi especifique.

PRESTADORS/ES: artistes, intèrprets o executants, productors de fonogrames, ... són gent que està en la cadena de difusió de l'obra i a la qual la llei li reconeix drets d'explotació.

2. PROPIETAT INTEL·LECTUAL. Què s'entén per *obra*?

Obra en *Domini Públic*

[NASA. International Space Station. Iberian Peninsula at night \(july 2014\)](#)

Una **obra** són "totes les creacions ORIGINALS literàries, artístiques o científiques expressades per qualsevol mitjà o suport, tangible o intangible, actualment conegut o que s'invente en el futur".

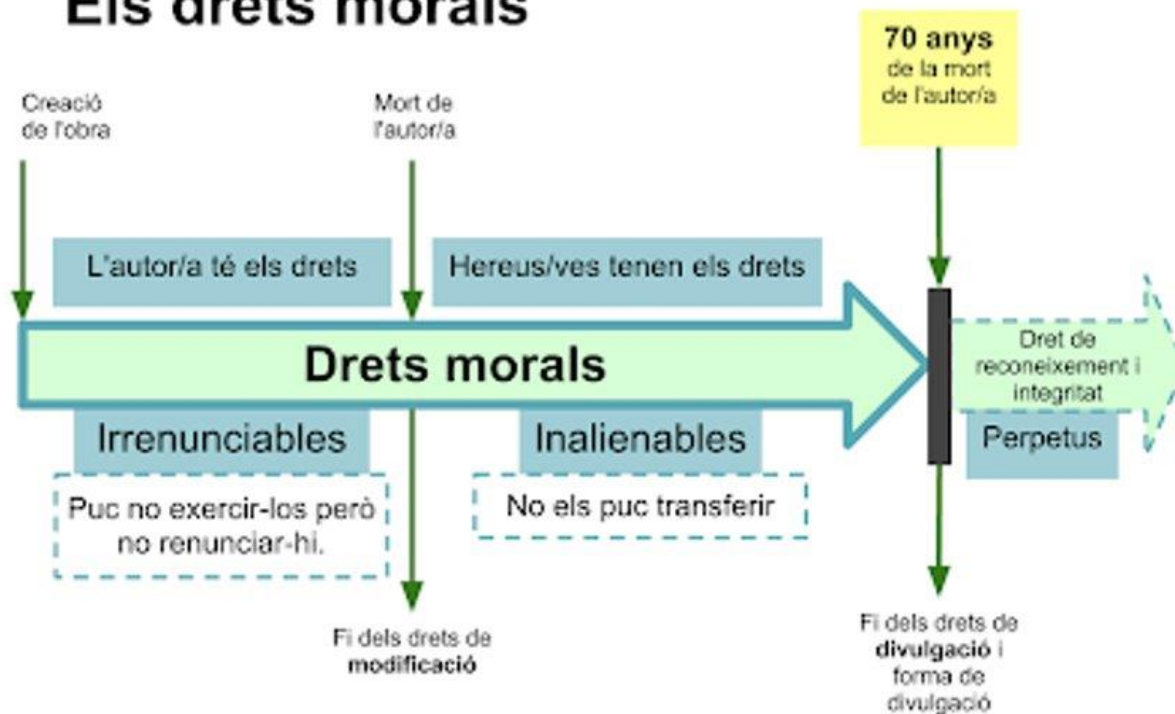
Exemple: El o la docent expressa unes idees al seu alumnat. La classe, tal com ha sigut expressada, seria una obra i estaria protegida per la llei. Ara bé, si l'alumnat pren anotacions d'estes idees i les publica estaríem parlant d'una obra diferent: l'obra de l'alumne o l'alumna basada en la classe de la o el docent.

I què són les prestacions de l'obra?

Una interpretació d'una cançó o l'enregistrament en vídeo d'una obra de teatre. També està protegit per la llei.

3.TIPUS DE DRETS. Drets **morals** o personals

Els drets morals

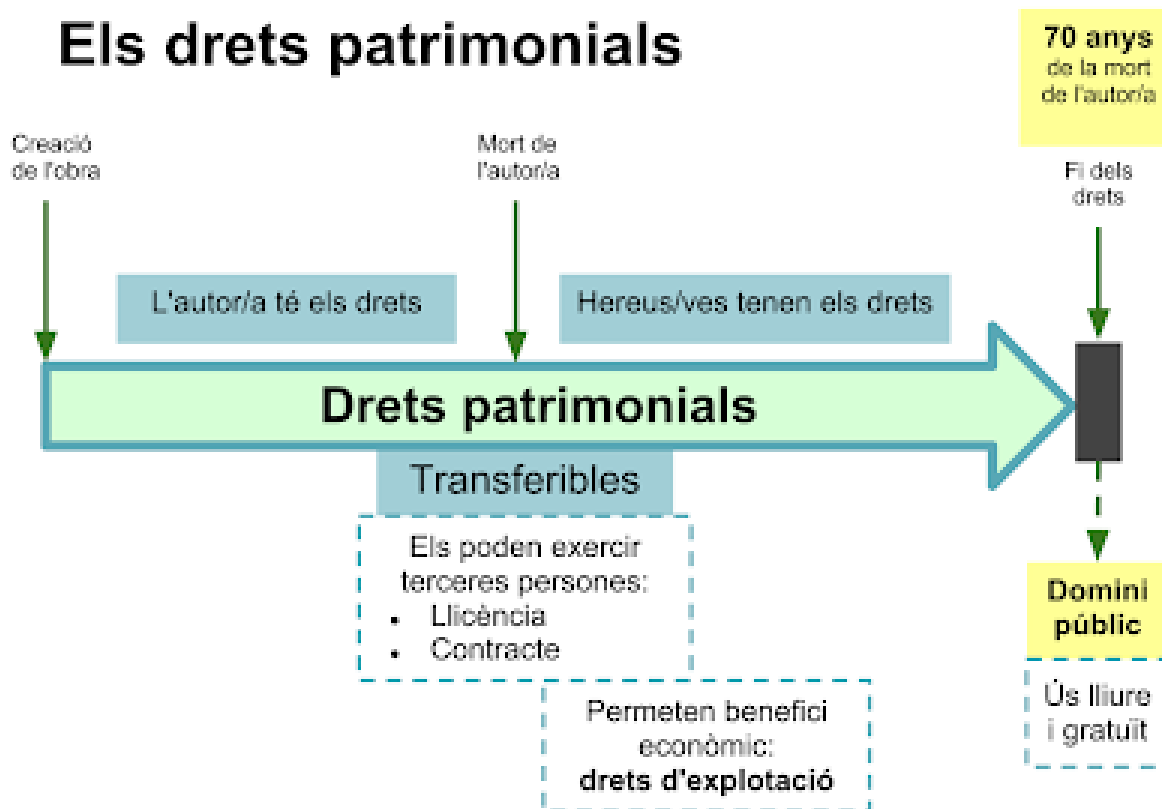

La legislació espanyola estableix set drets morals, entre els quals destaca:

- Decidir **si l'obra es divulga** i com s'ha de divulgar.
- Si es **divulga amb el seu nom**, sota un pseudònim o anònimament
- Exigir el **reconeixement del nom** de l'autor o autora de l'obra.
- Exigir el **respecte a la integritat** de l'obra.

3.TIPUS DE DRETS. Drets de caràcter patrimonial

Els drets patrimonials

1.Drets d'exploració: es poden cedir a terceres persones mitjançant un contracte (Copyright).

2.Drets compensatoris: drets que rebem en compensació per la còpia privada que puga fer el copista per a ús privat.

4.DRETS D'EXPLOTACIÓ

Reproducció

- Decidir si la seua obra es pot copiar.
- Exemples: Fotocòpies d'un llibre o copiar una cançó.

Distribució

- Posar l'obra a disposició del públic en un suport tangible
- Exemple: repartir fotocòpies d'unes anotacions a l'alumnat.

Comunicació pública

- Tot acte pel qual una pluralitat de persones pugua tindre accés a l'obra sense distribució prèvia d'exemplars.
- Exemples: anotacions que pengem a Aules, representacions escèniques d'obres dramàtiques, exhibició de pel·lícules ...

Transformació

- Traducció, adaptació i qualsevol altra modificació que genere una obra diferent.
- Els drets de PI de l'obra modificada correspondran a l'autor o l'autora d'esta modificació.
- L'autor o l'autora de l'obra preexistent han d'autoritzar l'explotació de l'obra modificada.

5.DOMINI PÚBLIC. Durada de la Propietat Intel·lectual

Domini Públic: situació en que queden les obres quan expira el termini de protecció dels **drets patrimonials**

Segons la LPI espanyola Capítol I, art 26 a 30: Vida Autor/a + 70 anys (80 anys si va morir abans del 7/12/1987)

L'1 de gener de l'any següent passa l'obra a domini públic. La Biblioteca Nacional es fa resó d'esta circumstància a la seua web: <http://www.bne.es/es/servicios/informacionbibliografica/autores/dominiopublico/>

6.EXCEPCIONS O LÍMITS ALS DRETS D'AUTORIA. Usos d'una obra sense haver de demanar permís 1/2

Còpia Privada-art 31-

Permet la reproducció o còpia de l'obra per a ús privat, no comercial, ni professional. En el cas de pel·lícules pròpies ni tan sols exhibir-les a classe.

Préstec-art 37-

Els titulars dels drets d'autor no es poden oposar al préstec que puguen fer biblioteques, museus o fonoteques. Ara bé, poden rebren remuneració pel préstec, llevat d'establiments en municipis menors de 5000 hab. i de biblioteques escolars.

Paròdia-art 39-

No es considera transformació que exigeix el consentiment de l'autor la paròdia de l'obra divulgada, mentre no implique risc de confusió ni s'inferisca un dany a l'obra original o a l'autor

6.EXCEPCIONS O LÍMITS ALS DRETS D'AUTORIA. Usos d'una obra sense haver de demanar permís 2/2

Llibertat de Panorama-art 35.2-

Les obres situades permanentment en parcs, carrers, places o altres vies públiques poden ser reproduïdes, distribuïdes i comunicades lliurement per mitjà de pintures, dibuixos, fotografies i procediments audiovisuals.

Imatge 8: Atòmium censurat. Imatge de la campanya de 2015 de Wikimedia

Citació (ús docent)-art 32.1-

És lícita la inclusió en una obra pròpia de fragments d'altres de naturalesa escrita, sonora o audiovisual, així com la d'obres aïllades de caràcter plàstic o fotogràfic figuratiu, **a títol de cita o per a la seua anàlisi, comentari o judici crític.** Només amb fins docents o d'investigació, indicant la font i el nom del titular de l'obra.

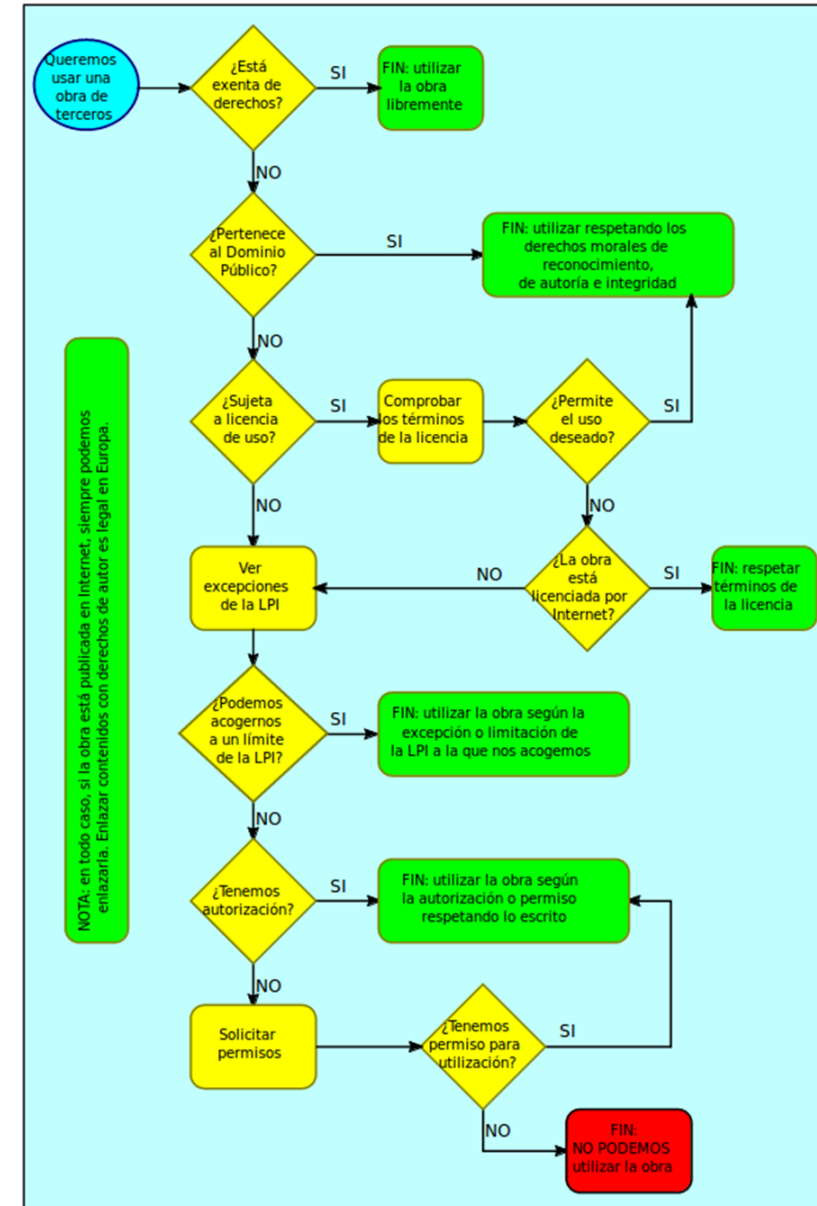
Il·lustració (ús docent)-art 32.3-

El professorat no necessitarà autorització per a realitzar actes de reproducció, distribució i comunicació pública de xicotets fragments d'obres (art. 32.4, en universitats es permet un capítol o el 10% de l'obra) amb les condicions següents:

1. Que es facen únicament per a la il·lustració d'activitats educatives.
2. Amb obres ja divulgades.
3. Que s'incloga la font i l'autor.
4. Que no siguin llibres de text, doncs en eixe cas, sols es pot fer reproducció per a la comunicació pública sense posar-la a disposició dels destinataris.

7.UTILITZACIÓ DE RECURSOS EN CLASSE. Recomanacions

1. Utilitzar o elaborar recursos propis. Podem fer el que vulguem, llevat que tinguem cedit els **drets d'explotació** a l'editorial, depén del **contracte de cessió**.
2. Si volem utilitzar recursos de terceres persones, haurem de **demanar permís** o acollir-nos als **límits dels drets d'autoria**, però fent la cita explícita de l'autoria.
3. Si l'obra està a **Internet** a disposició de qualsevol (comunicació pública) podem enllaçar-la (és legal a Europa).
4. Si l'obra pertany al **Domini Públic**, podem fer-ne ús.
5. Si el titular de l'obra **dona permís** mitjançant alguna llicència com CC, podem fer-ne ús respectant els termes de la llicència.
6. Evitem baixar vídeos que volem compartir, dels quals no se'n tinga drets, el més recomanable és crear un enllaç a la font.

8.CREATIVE COMMONS. Característiques

Creative Commons és una organització sense ànim de lucre que administra infraestructures tècniques i jurídiques que permeten a les persones autores i creadores compartir voluntàriament el seu treball amb la comunitat.

TOTES LES LLICÈNCIES PERMETEN:

- **REPRODUCCIÓ:** fer còpies de l'obra.
- **DISTRIBUCIÓ:** repartir les còpies en suport tangible al públic.
- **COMUNICACIÓ PÚBLICA:** posar l'obra a disposició del públic, per exemple, en l'aula virtual.

TOTES LES LLICÈNCIES EXIGIXEN:

- **RECONeixEMENT**
- **MANTENIMENT DE L'AVÍS DE LLICÈNCIA.**

SEGONS LA LLICÈNCIA PODREM:

- **TRANSFORMAR:** fer una obra derivada.
- **USAR AMB FINALITAT COMERCIAL:** treure un benefici econòmic.

8.CREATIVE COMMONS. Tipus de llicències

Reconeixement (by): Es permet qualsevol explotació de l'obra, incloent una finalitat comercial, així com la creació d'obres derivades, la distribució de les quals també està permesa sense cap restricció.

Reconeixement - NoComercial (by-nc): Es permet la generació d'obres derivades sempre que no es faça un ús comercial. Tampoc es pot utilitzar l'obra original amb finalitats comercials.

Reconeixement - NoComercial - CompartirIgual (by-nc-sa): No es permet un ús comercial de l'obra original ni de les possibles obres derivades, la distribució de les quals s'ha de fer amb una llicència igual a la qual regula l'obra original

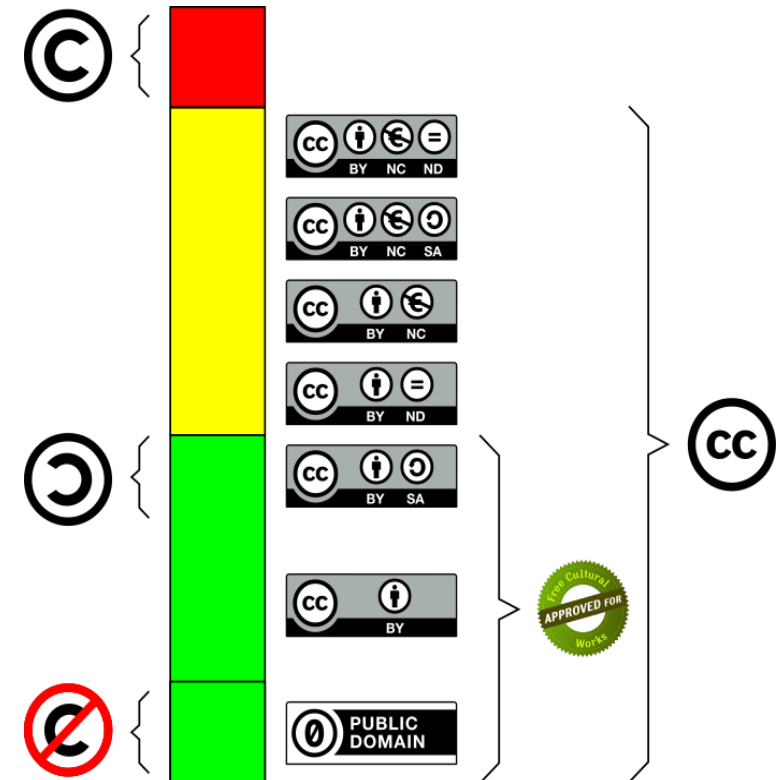
Reconeixement - NoComercial - SinObraDerivada (by-nc-nd): No es permet un ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades.

Reconeixement - CompartirIgual (by-sa): Es permet l'ús comercial de l'obra i de les possibles obres derivades, la distribució de les quals s'ha de fer amb una llicència igual a la qual regula l'obra original.

Reconeixement - SinObraDerivada (by-nd): Es permet l'ús comercial de l'obra però no la generació d'obres derivades.

Esquema sobre *Creative Commons*:

- Copyright todos los derechos reservados
- Licencias de *Creative Commons* restrictivas
- Licencias *Creative Commons* abiertas y declaración CC0

Font: https://es.wikipedia.org/wiki/Creative_Commons

Autor: Marko Txopitea

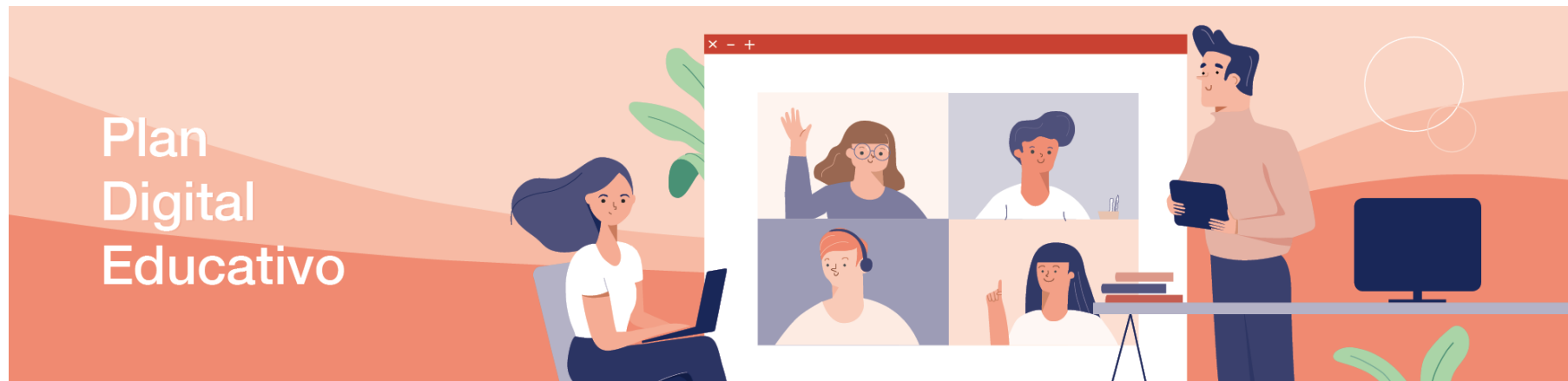
9.Casos pràctics drets d'autoria 1/2

<p>1.Es pot utilitzar a classe la música que està disponible de forma gratuïta, per exemple, a YouTube, Soundcloud o Spotify, inclosa la música de fons?</p>	<p>Llevat que es tracte de petits fragments, la reproducció íntegra només es podrà fer si compta amb l'autorització del titular de drets d'autor i, en tot cas, s'ha de satisfer a través de l'entitat de gestió corresponent, la remuneració equitativa corresponent a artistes i intèrprets per la comunicació pública dels enregistraments audiovisuals.</p> <p>Base legal: Art. 17 TRLPI; Art. 20; Art. 32(3); Art. 108(4) i (6) TRLPI</p>
<p>2.Quina diferència hi ha entre les Llicències Creative commons i l'opció "tots els drets reservats"?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Amb una Llicència Creative Commons, els usuaris coneixen prèviament els usos que poden fer amb el contingut consultat, sense haver de demanar autorització. ▪ Amb "Tots els drets reservats", per a usos diferents als establerts en la normativa de Propietat Intel·lectual, cal demanar autorització prèviament a qui tinga els drets d'exploració (autor o editorial).
<p>3.He trobat una imatge amb Google. Puc utilitzar-la lliurement?</p>	<p>El fet de trobar una imatge, un vídeo o un text a Internet no implica que puguem baixar-lo i incloure'l a un document o una pàgina web que estiguem elaborant. Els drets morals i patrimonials d'una obra pertanyen a la persona que l'ha creada, tant si ho especifica (per exemple mitjançant el símbol © al costat del seu nom) com si no ho fa i, per defecte, es considera que té reservats tots els drets. Si la imatge s'utilitza en l'àmbit educatiu d'una aula escolar (i dins aquest concepte es podria considerar l'aula virtual sempre i quan no siga d'accés lliure) ens podem acollir a l'article 32 de "Cita i il·lustració de l'ensenyament" que comentàvem a l'apartat 6.</p>
<p>4.On puc trobar imatges sense tots els drets reservats?</p>	<p>Alguns repositoris d'imatges: Wikimedia Commons, Flickr, Banc d'imatges de l'Intef, Open clip Art, Pixabay, Public Domain Pictures, 4 Free Photos...</p>

9. Casos pràctics drets d'autoria 2/2

5. Com puc referenciar les imatges que incloc a un material?	El més recomanable és citar la font i el nom de l'autor/a a cada imatge. (sempre que la llicència permeta el seu ús)
6. Es poden publicar lliurement els treballs de l'alumnat a Internet?	L'alumnat és autor dels seus treballs (redaccions, dibuixos, fotografies, locucions...) i li corresponen els drets d'autoria, de manera que cal sol·licitar una autorització per publicar-los a Internet. Si l'alumne/a és menor de 18 anys l'autorització per a la publicació d'aquests treballs a Internet correspon als seus representants legals.
7. Puc penjar en l'Aula Virtual el text d'una llei, una sentència judicial, etc.?	L'article 13 de la LPI indica que: "No son objeto de propiedad intelectual las disposiciones legales o reglamentarias y sus correspondientes proyectos, las resoluciones de los órganos jurisdiccionales y los actos, acuerdos, deliberaciones y dictámenes de los organismos públicos, así como las traducciones oficiales de todos los textos anteriores." Per tant, podeu publicar en l'Aula Virtual tots aquests tipus de documents sense cap limitació pel que fa a la propietat intel·lectual.
8. Puc utilitzar vídeos de YouTube en la docència?	Quan algú publica un vídeo en YouTube (<i>vegeu-ne els termes i condicions</i>) està cedint els drets d'autor necessaris per a la reproducció del vídeo com a part del servei que ofereix YouTube. Però el dret de comunicació pública no està concedit, això significa que no podem reproduir el vídeo de Youtube a classe, en canvi, si que podem inserir l'enllaç o el codi d'inserció a l'Aula Virtual.

MOLTES GRÀCIES PER LA SEUA ATENCIÓ

Més informació en <https://portal.edu.gva.es/pladigital/>